

RAD U GRUPAMA - KLJUČNA PITANJA VEZANA ZA REALIZACIJU BUDŽETA

Uloga Unutrašnje kontrole za efikasno i delotvorno korišćenje javnih fondova

Mnoge zemlje u tranziciji, među kojima i zemlje EU i zemlje kandidati otpočele su značajne reforme u cilju modernizacije okruženja interne kontrole (uključujući i internu reviziju) da bi ispunile propise iz EU *Acquis*. Poglavlje 32 (ranije poglavlje br. 28) iz EU *acquis*¹ proglašava oslanjanje na moderne, globalno dogovorene opšte principe osnovom zdravog finansijskog upravljanja i kontrole. U skladu sa ovim principima, interna kontrola smatra se upravnim instrumentom koji obezbeđuje funkcionisanje institucija u skladu sa proklamovanim politikama i procedurama, pružaju efikasne i delotvorne usluge, štiti sredstva od neprikladnog korišćenja, održava precizne i pravovremene račune i proizvodi pouzdane finansijske i ne-finansijske informacije na vreme.

Slično tome, interna revizija (koja je elemenat internih kontrola) može se definisati kao “nezavisna, objektivna, konsultativna aktivnost osmišljena da unapredi operacija jedne organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve uvođenjem sistematskog, disciplinovanog pristupa evaluaciji i unapređenju delotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrole i rukovodjenja.”²

Moderna interna kontrola (uključujući i internu reviziju) trebalo bi da budu tako pozicionirane da promovišu primere dobre prakse i da deluju na pozitivan, protaktivan način lišen negativnih konotacija koje se obično vezuju za “kontrolu” ili “pregled”. Medjutim, mnoge zemlje u tranziciji morale su da prevaziđu nasledje odeljenja za “kontrolu i reviziju”, koja su bila fokusirana na pitanja transakcija i uskladjivanja pre nego na sisteme i procedure. Ova odeljenja su bila više zainteresovana da “uhvate” prekršioce nego da identifikuju adekvatnost sistema interne kontrole i procedura. Prelaz sa starog modela interne kontrole na novi model predstavlja važan izazov sa kojim se Ministarstvo finansija mora suočiti.

¹ Poglavlje 32 (finansijska kontrola) definiše integrisani system interne kontrole za celokupan javni sector i pokriva 3 glavna elementa: (i) odgovornost rukovodilaca; (ii) nezavisne interne revizije; (iii) centralizovanu harmonizaciju (tj., organizaciju nadležnu za harmonizaciju i implementaciju interne kontrole širom javnog sektora).

² Institut internih revizora, definicija *interne revizije*

Odgovorite na sledeća pitanja:

1. Šta se u vašoj zemlji događa sa aspekta interne kontrole (uključujući i internu reviziju)? Koje su najočiglednije promene sredine nastupile kao posledica ovih događaja?
2. Sa kojim se preprekama susrećete pri prelasku na novi model? Koje je uslove potrebno ispuniti da bi se uspešno prešlo na ovaj novi model? Primeri mogućih faktora :
 - Organizacija
 - Kapacitet
 - Upravljanje i/ili politička volja
 - Status i kultura državne službe
 - Zakonodavni okvir
 - Veza sa spoljnim revizorskim institucijama³

³ U mnogim privredama u tranziciji dolazilo je do preklapanja nadležnosti između interne kontrole i spoljnih revizorskih institucija usled, između ostalog, umnožavanja kontrola. Razvoj modernog okvira kontrole često zahteva racionalizaciju i pojašnjavanje uloga insitucija interne i spoljne kontrole.